

جزوه آمادگی آزمون اجرا معماری ۲:

- ✓ روشها و مسائل اجرایی
- ✓ نظام فنی و اجرائی کشور
- ✓ مقررات، قوانین و ضوابط حقوقی و انتظامی مرتبط با مسئولیت مجری
- ✓ قوانین صنعت بیمه و مالیات
- ✓ مدیریت ساخت و نظام برنامه‌ریزی و کنترل پروژه
- ✓ قانون کار

تهیه شده: خانه عمران اشراق

مؤلف: جواد رحمانی

متناوب برای آزمون دوره دوم ۱۳۹۵

فهرست

۱۵	قانون کار.....
۱۵	فصل ۱: تعاریف کلی و اصولی.....
۱۶	فصل ۲: قرارداد کار.....
۱۶	۱-۱- تعریف قرارداد کار و شرایط اساسی انعقاد آن.....
۱۷	۲-۲- تعلیق قرارداد کار.....
۱۸	۳-۲- خاتمه قرارداد کار.....
۲۰	۴-۴- جبران خسارت از هر قبیل و پرداخت مزایای پایان کار.....
۲۱	فصل ۳: شرایط کار.....
۲۱	۱-۱- حق السعی.....
۲۴	۲-۳- مدت.....
۲۶	۳-۳- تعطیلات و مرخصی ها.....
۲۸	۴-۴- شرایط کار زنان.....
۲۹	۵-۳- شرایط کار نوجوانان.....
۲۹	فصل ۴: حفاظت فنی، ایمنی و بهداشت کار.....
۲۹	۱-۴- کلیات.....
۳۲	۲-۴- بازرگانی کار.....
۳۴	فصل ۵: آموزش و اشتغال.....
۳۵	۱-۵- کارآموز و مراکز کارآموزی.....
۳۵	۱-۱-۵- مراکز کارآموزی.....
۳۶	۲-۱-۵- کارآموز و قرارداد کارآموزی.....
۳۷	۲-۵- اشتغال.....
۳۸	۳-۵- اشتغال اتباع خارجی.....
۳۹	فصل ۶: تشکلهای کارگری و کارفرمایی.....

جزوه آمادگی آزمون اجرا معماری ۲

۴۲.....	فصل ۷: مذاکرات و پیمان‌های دسته جمعی کار
۴۴.....	فصل ۸: خدمات رفاهی کارگران
۴۵.....	فصل ۹: مراجع اختلاف
۴۷.....	فصل ۱۰: شورای عالی کار
۴۸.....	فصل ۱۱: جرایم و مجازات‌ها
۵۱.....	فصل ۱۲: مقررات متفرقه
۵۵.....	قانون تأمین اجتماعی

۵۵.....	فصل اول - تعاریف - کلیات
۵۵.....	ماده ۱: سازمان تأمین اجتماعی
۵۵.....	ماده ۲ تعاریف:
۵۷.....	ماده ۳: تأمین اجتماعی موضوع این قانون شامل موارد زیر می‌باشد:
۵۷.....	ماده ۴: مشمولین این قانون عبارت‌اند از:
۵۸.....	ماده ۵: بیمه اتباع بیگانه که طبق قوانین و مقررات مربوط در ایران به کار اشتغال دارند تابع مقررات این قانون خواهد بود مگر در موارد زیر:
۵۹.....	ماده ۶: اجرای هر یک از موارد مندرج در ماده سه این قانون درباره روستائیان و افراد خانواده آن‌ها
۵۹.....	ماده ۷:
۵۹.....	ماده ۸:
۵۹.....	ماده ۹:
۶۰.....	ماده ۱۰:
۶۰.....	ماده ۱۱:
۶۰.....	فصل دوم: ارکان و تشکیلات
۶۰.....	فصل سوم: منابع درآمد - مأخذ احتساب حق بیمه و نحوه وصول آن
۶۵.....	فصل چهارم: مقررات مالی
۶۶.....	فصل پنجم: حوادث و بیماری‌ها و بارداری
۶۹.....	فصل ششم: از کارافتادگی

جزوه آمادگی آزمون اجرا معماری ۲

۷۰	فصل هفتم: بازنشستگی
۷۳	فصل هشتم: مرج
۷۵	فصل نهم: ازدواج و عائله‌مندی
۷۶	فصل دهم: مقررات کلی راجع به کمک‌ها
۷۸	فصل یازدهم: تخلفات - مقررات کیفری
۷۹	فصل دوازدهم: مقررات مختلف
۸۰	آین نامه نحوه تسلیم صورت مزد، میزان و نحوه پرداخت حق بیمه کارکنان شاغل در
۸۲	طرح‌های عمرانی
۸۲	فصل اول: قراردادهای پیمانکاران
۸۴	فصل دوم: قراردادهای مهندسان مشاور
۸۶	فصل سوم: سایر موارد
۸۸	دستورالعمل بیمه پروژه‌ها در قرارداد پیمانکاری
۸۸	پیشگفتار
۸۸	کلیات
۸۹	بخش اول: ارکان بیمه
۸۹	۱- بیمه گر
۹۰	۲- بیمه گزار
۹۰	۳- موضوع بیمه
۹۰	۴- مورد بیمه
۹۰	۵- مدت بیمه
۹۱	۶- مبلغ بیمه
۹۱	۷- حق بیمه
۹۱	۸- فرانشیز
۹۲	۹- بیمه نامه

جزوه آمادگی آزمون اجرا معماری ۲

۹۲	۱۰- کاهش خسارت به تناسب ارزش واقعی
۹۲	بخش دوم: تعهدات و وظایف کارفرما، مشاور و پیمانکار
۹۲	تائید ها و تعهدات کارفرما
۹۴	وظایف و تعهدات مهندسان مشاور
۹۵	وظایف و تعهدات پیمانکار
۹۸	بخش سوم: راهنمای انتخاب پوشش های بیمه ای
۹۸	۱- کاربرگ انتخاب پوشش های بیمه ای
۹۸	۲- راهنمای تکمیل کاربرگ های بیمه
۱۰۰	۳- حداقل پوشش های بیمه ای پروژه های بزرگ صنعتی و غیر صنعتی
۱۰۱	۴- حداقل پوشش های بیمه ای پروژه های متوسط صنعتی
۱۰۲	۵- حداقل پوشش بیمه ای پروژه های متوسط غیر صنعتی
۱۰۲	۶- حداقل پوشش بیمه ای پروژه های کوچک
۱۰۲	۷- تقسیم بندی پروژه
۱۰۲	۱-۷- پروژه های بزرگ صنعتی
۱۰۲	۲-۷- پروژه های بزرگ غیر صنعتی
۱۰۳	۳-۷- پروژه های متوسط صنعتی
۱۰۳	۴-۷- پروژه های متوسط غیر صنعتی
۱۰۳	۵-۷- پروژه های کوچک
۱۰۳	۸- الحقیقی ها
۱۰۳	۱-۸- پوشش
۱۰۳	۲-۸- سوابط
۱۰۴	۳-۸- استثناء
۱۰۴	۹- فهرست الحقیقی ها
۱۰۵	۱۰- مسئولیت کارفرما و پیمانکار، در قبول و پرداخت فرانشیز
۱۰۶	پیوست یک. نحوه محاسبه حق بیمه
۱۰۶	(Time Procedure) روش زمانی
۱۰۶	(Breakdown Procedure) روش تفکیکی

جزوه آمادگی آزمون اجرا معماری ۲

پیوست دو. بیمه و وثیقه و بیمه تضمین.....	۱۰۷
بیمه وثیقه.....	۱۰۷
پیوست سه. معرفی انواع پوشش‌های بیمه‌ای، در صنعت ساخت.....	۱۰۸
آیین‌نامه در خصوص فوکالعاده‌های بدی آب‌وهوا، محرومیت از تسهیلات زندگی و محل خدمت موضوع‌بندهای ب، پ و ت ماده (۳۹) قانون استخدام کشوری	۱۱۰
فهرست فعالیت‌های تولیدی، صنعتی و فنی مشمول معافیت حق بیمه سهم کارفرما تا میزان ۵ نفر کارگر	۱۲۱
قانون مالیات مستقیم	۱۲۳
باب سوم مالیات بر درآمد - فصل چهارم: مالیات بر درآمد مشاغل.....	۱۲۳
باب سوم مالیات بر درآمد- فصل پنجم: مالیات بر درآمد اشخاص حقوقی	۱۳۱
شرایط عمومی پیمان	۱۳۹
فصل اول: تعاریف و مفاهیم	۱۳۹
ماده ۱: پیمان	۱۳۹
ماده ۲: موافقتنامه.....	۱۳۹
ماده ۳: شرایط عمومی	۱۳۹
ماده ۴: شرایط خصوصی.....	۱۳۹
ماده ۵: برنامه زمانی اجرای کار.....	۱۳۹
ماده ۶: کارفرما	۱۳۹
ماده ۷: پیمانکار	۱۴۰
ماده ۸: مدیر طرح	۱۴۰
ماده ۹: مهندس مشاور، مهندس ناظر	۱۴۰
ماده ۱۰: رئیس کارگاه	۱۴۰
ماده ۱۱: پیمانکار جزء	۱۴۰
ماده ۱۲: کار، کارگاه، تجهیز و برچیدن کارگاه	۱۴۰

جزوه آمادگی آزمون اجرا معماری ۲

ماهه ۱۳: مصالح، تجهیزات، مصالح و تجهیزات پای کار، ماشین آلات و ابزار، تأسیسات و ساختمان‌های موقت، وسائل ۱۴۱.....
ماهه ۱۴: برآورد هزینه اجرای کار، مبلغ پیمان، مبلغ اولیه پیمان، مبلغ نهایی پیمان، ضریب پیمان، نرخ پیمان، مدت پیمان، مدت اولیه پیمان، متوسط کارکرد فرضی ماهانه ۱۴۲.....
ماهه ۱۵: روز، ماه، تاریخ‌ها، مفرد و جمع، عنوان‌ها ۱۴۲.....
فصل دوم: تأییدات و تعهدات پیمانکار ۱۴۲.....
ماهه ۱۶: تأییدات پیمانکار ۱۴۲.....
ماهه ۱۷: کارکنان ۱۴۳.....
ماهه ۱۸: مسئولیت حسن اجرای کار، برنامه کار، گزارش پیشرفت کار، هماهنگی با پیمانکاران دیگر، رئیس کارگاه ۱۴۵.....
ماهه ۱۹: کنترل نقاط نشانه، پیاده کردن نقشه‌ها، اندازه گیری‌ها ۱۴۶.....
ماهه ۲۰: تجهیز کارگاه، تدارک مصالح، تجهیزات و ماشین آلات ۱۴۷.....
ماهه ۲۱: ترتیب گردش مدارک، نقشه‌ها و ابلاغ دستور کارها ۱۵۰.....
ماهه ۲۲: حفاظت تأسیسات زیربنایی و تغییر وضع آنها ۱۵۰.....
ماهه ۲۳: واگذاری، پیمانکاران جزء ۱۵۲.....
ماهه ۲۴: اجرای کار در شب ۱۵۳.....
ماهه ۲۵: آثار تاریخی و اشیای عتیقه ۱۵۴.....
ماهه ۲۶: اقامتگاه قانونی ۱۵۴.....
فصل سوم: تعهدات و اختیارات کارفرما ۱۵۴.....
ماهه ۲۷: تحويل کارگاه ۱۵۴.....
ماهه ۲۸: تغییر مقادیر کار، قیمت‌های جدید، تعديل نرخ پیمان ۱۵۶.....
ماهه ۲۹: تغییر مقادیر کار، قیمت‌های جدید، تعديل نرخ پیمان ۱۵۶.....
ماهه ۳۰: تغییر مدت پیمان ۱۵۷.....
ماهه ۳۱: مدیریت اجرا ۱۵۸.....
ماهه ۳۲: نظارت بر اجرای کار ۱۵۸.....
ماهه ۳۳: مهندس ناظر ۱۶۰.....
فصل چهارم: تضمین، پرداخت، تحويل کار ۱۶۰.....
ماهه ۳۴: تضمین انجام تعهدات ۱۶۰.....

جزوه آمادگی آزمون اجرا معماری ۲

۱۶۱	ماده ۳۵: تضمین حسن انجام کار.
۱۶۱	ماده ۳۶: پیش پرداخت.
۱۶۲	ماده ۳۷: پرداخت‌ها.
۱۶۳	ماده ۳۸: پرداخت‌های ارزی.
۱۶۴	ماده ۳۹: تحويل موقت.
۱۶۷	ماده ۴۰: صورت وضعیت قطعی.
۱۶۷	ماده ۴۱: تحويل قطعی.
۱۶۸	ماده ۴۲: مسئولیت‌های دوره تضمین.
۱۶۸	فصل پنجم: حوادث قهری، فسخ، ختم، تعلیق، هزینه تسریع، خسارت تأخیر، تسویه حساب، حل اختلاف.
۱۶۸	ماده ۴۳: بروز حوادث قهری.
۱۶۹	ماده ۴۴: ممنوعیت قانونی.
۱۷۰	ماده ۴۵: حقوق انحصاری ثبت شده.
۱۷۰	ماده ۴۶- موارد فسخ پیمان.
۱۷۱	ماده ۴۷: اقدامات فسخ پیمان.
۱۷۳	ماده ۴۸: خاتمه پیمان.
۱۷۵	ماده ۴۹: تعلیق.
۱۷۶	ماده ۵۰: هزینه تسریع کار، خسارت تأخیر کار.
۱۷۶	ماده ۵۱: صورتحساب نهایی.
۱۷۷	ماده ۵۲: تسویه حساب.
۱۷۸	ماده ۵۳: حل اختلاف.
۱۷۸	ماده ۵۴: قوانین و مقررات حاکم بر پیمان.
۱۸۰	قرارداد اجرای ساختمان (پیمان مدیریت).
۱۸۰	ماده ۱: موضوع قرارداد.
۱۸۰	ماده ۲: محل اجرای کار.
۱۸۰	ماده ۳: مدت قرارداد.

جزوه آمادگی آزمون اجرا معماری ۲

۱۸۰	ماده ۴: وظایف و تعهدات مدیر
۱۸۱	ماده ۵: وظایف و تعهدات و اختیارات صاحب کار
۱۸۲	ماده ۶: حق الزحمه مدیر و نحوه پرداخت آن
۱۸۲	ماده ۷: تnoxواه گردن
۱۸۲	ماده ۸: مهندسان ناظر
۱۸۳	ماده ۹: شرایط - مسؤولیت‌ها - اختیارات - عمومات
۱۸۳	ماده ۱۰: اسناد و مدارک قرارداد و منظمات آن
۱۸۳	ماده ۱۱: نشانی طرفین قرارداد
۱۸۴	دستورالعمل اجرایی انعقاد پیمان براساس مترمربع زیربنا
۱۸۴	الف- مواردی که قبل از انعقاد پیمان باید کاملاً رعایت شود
۱۸۶	ب- نحوه تنظیم و تکمیل پیمان
۱۸۹	پیمان برای کارهای ساختمانی با نرخ مترمربع زیربنا
۱۸۹	ماده ۱: موضوع پیمان
۱۸۹	ماده ۲: اسناد مدارک پیمان
۱۹۰	ماده ۳: مبلغ و ضریب پیمان
۱۹۰	ماده ۴: مدت پیمان
۱۹۰	ماده ۵: دوره تضمین
۱۹۰	ماده ۶: نظارت
۱۹۰	ماده ۷: تعديل آحاد بها.
۱۹۰	ماده ۸: نیروی انسانی، مصالح و تدارکات
۱۹۱	ماده ۹: پیش‌پرداخت
۱۹۱	ماده ۱۰: تضمین انجام تعهدات و حسن انجام کار
۱۹۱	ماده ۱۱: نرخ پیمان، نحوه اندازه‌گیری، پرداخت‌های موقت و قطعی، کسور قانونی و جبران خسارت در دیرکرد پرداخت‌ها
۱۹۱	الف - نرخ پیمان:
۱۹۲	ب- نحوه اندازه‌گیری سطح زیربنای ساختمان‌ها:

جزوه آمادگی آزمون اجرا معماری ۲

۱۹۲	ج- پرداخت‌های موقت.....
۱۹۲	د- پرداخت قطعی.....
۱۹۳	ه- کسور قانونی.....
۱۹۳	و- جبران خسارت دیرکرد در پرداخت‌ها.....
۱۹۳	ماده ۱۲: تغییرات.....
۱۹۳	ماده ۱۳: فسخ و یا خاتمه پیمان.....
۱۹۴	ماده ۱۴: تجهیز و برچیدن کارگاه.....
۱۹۴	ماده ۱۵: سایر شرایط.....
۱۹۴	پیوست شماره یک: اقلامی از کار موضوع پیمان که توسط پیمانکار انجام نمی‌گیرد.....
۱۹۴	پیوست شماره دو: تعیین در صدهای انجام هر کار برای فعالیت‌های مختلف کار به منظور پرداخت‌های موقت برای هر زیر پروژه به تفکیک.....
۱۹۴	پیوست شماره سه: مشخصات مربوط به مصالح مصرفي در ساختمان، محوطه‌سازی و.....
۱۹۴	پیوست شماره چهار: نحوه اندازه‌گیری سطوح و دیگر واحدهای موردنیاز کارها به تفکیک هر زیر پروژه.....
۱۹۴	پیوست شماره پنجم: تعدیل پیمان در ارتباط، ماده ۷ پیمان
۱۹۶	شرایط عمومی قرارداد برای قراردادهای اجرای ساختمان
۱۹۶	فصل اول: تعاریف و مفاهیم.....
۱۹۶	ماده یک: قرارداد اجرای ساختمان.....
۱۹۶	ماده دو: شرایط عمومی.....
۱۹۶	ماده سه: شرایط خصوصی.....
۱۹۶	ماده چهار: انواع قرارداد اجرای ساختمان.....
۱۹۶	ماده پنجم: اجرای ساختمان.....
۱۹۶	ماده شش: صلاحیت حرفه‌ای، حدود آن و ظرفیت اشتغال.....
۱۹۷	ماده هفت: ناظر.....
۱۹۷	ماده هشت: ناظر هماهنگ‌کننده.....
۱۹۷	ماده نه: پیمانکار.....
۱۹۷	ماده ده: کارگاه، تجهیز و برچیدن آن.....

جزوه آمادگی آزمون اجرا معماری ۲

۱۹۷	ماهه یازده: مدت قرارداد، برنامه زمانبندی
۱۹۸	ماهه دوازده: مبلغ قرارداد و نحوه پرداخت
۱۹۸	فصل دوم: تعهدات و اختیارات صاحب کار
۱۹۸	ماهه سیزده: تعهدات صاحب کار
۱۹۹	ماهه چهارده: اختیارات صاحب کار
۱۹۹	فصل سوم: تعهدات و اختیارات مجری
۱۹۹	ماهه پانزده: تعهدات
۲۰۱	ماهه شانزده: اختیارات مجری
۲۰۱	فصل چهارم: تضمین انجام تعهدات قرارداد، تهیه صورت هزینه‌ها، نحوه پرداخت‌ها و تعلیق کار
۲۰۱	ماهه هفده: تضمین انجام تعهدات
۲۰۱	ماهه هجده: صورت هزینه‌ها
۲۰۱	ماهه نوزده: نحوه پرداخت‌ها
۲۰۲	ماهه بیست: تعلیق
۲۰۲	فصل پنجم: تحويل کار، برچیدن کارگاه، تسويه حساب و پایان کار
۲۰۲	ماهه بیست و یک: تحويل کار
۲۰۲	ماهه بیست و دو: برچیدن کارگاه
۲۰۳	ماهه بیست و سه: تسويه حساب و پایان کار
۲۰۳	فصل ششم: موارد فسخ، اقدامات پس از فسخ، خسارات عدم انجام تعهدات، محل اختلاف
۲۰۳	ماهه بیست و چهار: موارد فسخ
۲۰۴	ماهه بیست و پنج: اقدامات پس از فسخ
۲۰۴	ماهه بیست و شش: خسارت عدم انجام تعهدات
۲۰۴	ماهه بیست و هفت: حل اختلاف
۲۰۵	فصل هفتم: حوادث قهری، تسریع کار، اقامتگاه و ابلاغ‌ها، اعتبار شرایط عمومی قرارداد
۲۰۵	ماهه بیست و هشت: حوادث قهری
۲۰۵	ماهه بیست و نه: اقامتگاه و ابلاغ‌ها
۲۰۵	ماهه سی: اعتبار شرایط عمومی

۲۰۵	شرایط خصوصی قرارداد
۲۰۸	دستورالعمل نحوه رسیدگی به تخلفات انتظامی (حرفه‌ای) پیمانکاران
۲۰۸	فصل اول: کلیات
۲۰۹	فصل دوم: مراجع رسیدگی به تخلفات انتظامی (حرفه‌ای) پیمانکاران و وظائف آنها
۲۱۰	فصل سوم: موارد تخلف و میزان تنبیهات انضباطی
۲۱۲	فصل چهارم: فرآیند رسیدگی به تخلفات انتظامی (حرفه‌ای) و تجدیدنظر در آراء
۲۱۵	قانون برگزاری مناقصات
۲۱۵	فصل اول: کلیات
۲۱۵	ماده ۱: کاربرد
۲۱۵	ماده ۲: تعاریف
۲۱۶	ماده ۳: طبقه‌بندی معاملات
۲۱۶	ماده ۴: طبقه‌بندی انواع مناقصات
۲۱۷	فصل دوم: سازماندهی مناقصات
۲۱۷	ماده ۵: کمیسیون مناقصه
۲۱۷	ماده ۶: وظایف کمیسیون مناقصه
۲۱۸	ماده ۷: هیأت رسیدگی به شکایات
۲۱۸	ماده ۸: وظایف هیأت رسیدگی به شکایات
۲۱۸	فصل سوم: برگزاری مناقصات
۲۱۸	ماده ۹: فرآیند برگزاری مناقصات
۲۱۹	ماده ۱۰: تأمین منابع مالی
۲۱۹	ماده ۱۱: روش‌های انجام مناقصه
۲۲۰	ماده ۱۲: ارزیابی کیفی مناقصه گران
۲۲۰	ماده ۱۳: فرآخوان مناقصه
۲۲۱	ماده ۱۴: استناد مناقصه
۲۲۱	ماده ۱۵: ترتیب تهیه و تسليم پیشنهادها

جزوه آمادگی آزمون اجرا معماری ۲

۲۲۲.....	ماده ۱۶: شرایط تسلیم و تحويل پیشنهادها
۲۲۲.....	ماده ۱۷: توضیح و تشریح اسناد
۲۲۲.....	ماده ۱۸: گشایش پیشنهادها
۲۲۳.....	ماده ۱۹: ارزیابی فنی بازارگانی پیشنهادها
۲۲۳.....	ماده ۲۰: ارزیابی مالی و تعیین برنده مناقصه
۲۲۴.....	ماده ۲۱: انعقاد قرارداد
۲۲۴	فصل چهارم - مقررات مناقصات
۲۲۴.....	ماده ۲۲: شرایط ارسال اسناد و مکاتبات
۲۲۴.....	ماده ۲۳: مستندسازی و اطلاع رسانی
۲۲۵.....	ماده ۲۴: تجدید و لغو مناقصه
۲۲۵.....	ماده ۲۵: نحوه رسیدگی به شکایات
۲۲۶.....	ماده ۲۶: نحو برگزاری مناقصه محدود
۲۲۶.....	ماده ۲۷: ترک تشریفات مناقصه
۲۲۶.....	ماده ۲۸: ترکیب هیأت ترک تشریفات مناقصه
۲۲۸.....	ماده ۲۹: موارد عدم الزام به برگزاری مناقصه
۲۲۹.....	ماده ۳۰: نسخ قوانین
۲۳۰.....	قانون پیش فروش ساختمان
۲۳۵.....	آینین نامه اجرایی قانون پیش فروش ساختمان
۲۳۹.....	قانون مسئولیت مدنی
۲۴۲	هزینه ماشین آلات
۲۴۲	هزینه ساعتی ماشین آلات
۲۴۲	هزینه استهلاک:
۲۴۲	عوامل مؤثر تعیین هزینه ماشین آلات
۲۴۳	حسابداری استهلاک و روش های محاسبه آن:

جزوه آمادگی آزمون اجرا معماری ۲

۲۴۵	هزینه بیمه
۲۴۵	Fuel cost هزینه سوخت
۲۴۵	هزینه های فیلتر، روغن و گریس
۲۴۵	هزینه لاستیک
۲۴۶	هزینه تعمیرات

قانون کار

فصل ۱: تعاریف کلی و اصولی

ماده ۱: کلیه کارفرمایان، کارگاه‌ها، مؤسسات تولیدی، صنعتی، خدماتی و کشاورزی مکلف به تعیيت از این قانون می‌باشند.

ماده ۲: کارگر از لحاظ این قانون کسی است که به هر عنوان در مقابل دریافت حق السعی اعم از مزد، حقوق، سهم سود و سایر مزايا به درخواست کارفرما کار می‌کند.

ماده ۳: کارفرما شخصی است حقیقی یا حقوقی که کارگر به درخواست و به حساب او در مقابل دریافت حق السعی کار می‌کند. مدیران و مسئولان و به طور عموم کلیه کسانی که عهده دار اداره کار کارگاه هستند نماینده کارفرما محسوب می‌شوند و کارفرما مسئول کلیه تعهداتی است که نماینده‌گان مذکور در قبال کارگر به عهده می‌گیرند. در صورتیکه نماینده کارفرما خارج از اختیارات خود تعهدی بنماید و کارفرما آن را نپذیرد در مقابل کارفرما ضامن است.

ماده ۴: کارگاه محلی است که کارگر به درخواست کارفرما یا نماینده او در آنجا کار می‌کند، از قبیل مؤسسات صنعتی، کشاورزی، معدنی، ساختمانی، ترابری، مسافربری، خدماتی، تجاری، تولیدی، اماكن عمومی و امثال آنها. کلیه تاسیساتی که به اقتضای کار متعلق به کارگاه‌اند، از قبیل نمازخانه، ناهارخوری، تعاونی‌ها، شیرخوارگاه، مهدکودک، درمانگاه، حمام، آموزشگاه حرفه‌ای، قرائت خانه، کلاس‌های سواد آموزی و سایر مراکز آموزشی و اماكن مربوط به شورا و انجمن اسلامی و بسیج کارگران، ورزشگاه و وسایل ایاب و ذهاب و نظایر آنها جزء کارگاه می‌باشند.

ماده ۵: کلیه کارگران، کارفرمایان، نماینده‌گان آنان و کارآموزان و نیز کارگاه‌ها مشمول مقررات این قانون می‌باشند.

ماده ۶: بر اساس بند چهار اصل چهل و سوم و بند شش اصل دوم و اصول نوزدهم، بیست و بیست و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، اجبار افراد به کار معین و بهره کشی از دیگری ممنوع و مردم ایران از هر قوم و قبیله که باشند از حقوق مساوی برخوردارند و رنگ، نژاد، زبان و مانند این‌ها سبب امتیاز نخواهند بود و همه افراد اعم از زن و مرد یکسان در حمایت قانون قرار دارند و هرکس حق دارد شغلی را که به آن مایل است و مخالف اسلام و مصالح عمومی و حقوق دیگران نیست برگزیند. بر اساس بند چهار اصل چهل و سوم و بند شش اصل دوم و اصول نوزدهم، بیست و بیست و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، اجبار افراد به کار معین و بهره کشی از دیگری ممنوع و مردم ایران از هر قوم و قبیله که باشند از حقوق مساوی برخوردارند و رنگ، نژاد، زبان و مانند این‌ها سبب امتیاز نخواهند بود و همه افراد این‌ها سبب امتیاز نخواهند بود و همه افراد اعم از زن و مرد یکسان در حمایت قانون قرار دارند و هرکس حق دارد شغلی را که به آن مایل است و مخالف اسلام و مصالح عمومی و حقوق دیگران نیست برگزیند.

فصل ۲: قرارداد کار

۱-۲- تعریف قرارداد کار و شرایط اساسی انعقاد آن

ماده ۷: قرارداد کار عبارتست از قرارداد کتبی یا شفاهی که به موجب آن کارگر در قبال دریافت حق السعی کاری را برای مدت موقت یا مدت، غیرموقت برای کارفرما انجام می‌دهد.

تبصره ۱: در کارهایی که طبیعت آن‌ها جنبه مستمر دارد، در صورتی که مدتی در قرارداد ذکر نشود، قرارداد دائمی تلقی می‌شود. در کارهایی که طبیعت آن‌ها جنبه مستمر دارد، در صورتی که مدتی در قرارداد ذکر نشود، قرارداد دائمی تلقی می‌شود.

ماده ۸: شروط مذکور در قرارداد کار یا تغییرات بعدی آن در صورتی نافذ خواهد بود که برای کارگر مزایائی کمتر از امتیازات مقرر در این قانون منظور ننماید.

ماده ۹: برای صحت قرارداد کار در زمان بستن قرارداد رعایت شرایط ذیل الزامی است: الف - مشروعيت مورد قرارداد ب - معین بودن موضوع قرارداد چ - عدم ممنوعیت قانونی و شرعی طرفین در تصرف اموال یا انجام کار مورد نظر.

تبصره ۱: اصل بر صحت کلیه قراردادهای کار است، مگر آنکه بطلان آن‌ها در مراجع ذیصلاح به اثبات برسد.

ماده ۱۰: قرارداد کار علاوه بر مشخصات دقیق طرفین، باید حاوی موارد ذیل باشد: الف - نوع کار یا حرفة یا وظیفه ای که کارگر باید به آن اشتغال یابد. ب - حقوق یا مزد مبنا و لواحق آن ج - ساعت کار، تعطیلات و مرخصی‌ها د - محل انجام کار ه - تاریخ انعقاد قرارداد و - مدت قرارداد، چنانچه کار برای مدت معین باشد. ز - موارد دیگری که عرف و عادت شغل یا محل، ایجاب نماید.

تبصره ۱: در مواردی که قرارداد کار کتبی باشد قرارداد در چهار نسخه تنظیم می‌گردد که یک نسخه از آن به اداره کار محل و یک نسخه نزد کارگر و یک نسخه نزد کارفرما و نسخه دیگر در اختیار شورای اسلامی کار و در کارگاه‌های فاقد شورا در اختیار نماینده کارگر قرار می‌گیرد.

ماده ۱۱: طرفین می‌توانند با توافق یکدیگر مدتی را به نام دوره آزمایشی کار تعیین نمایند. در خلال این دوره هر یک از طرفین حق دارد، بدون اخطار قبلی و بی آنکه الزام به پرداخت خسارت داشته باشد، رابطه کار را قطع نماید. در صورتی که قطع رابطه کار از طرف کارفرما باشد وی ملزم به پرداخت حقوق تمام دوره آزمایشی خواهد بود و چنانچه کارگر رابطه کار را قطع نماید کارگر فقط مستحق دریافت حقوق مدت انجام کار خواهد بود.

تبصره ۱: مدت دوره آزمایشی باید قرارداد کار مشخص شود. حداقل این مدت برای کارگران ساده و نیمه ماهر یکماه و برای کارگران ماهر و دارای تخصص سطح بالا سه ماه می‌باشد.

ماده ۱۲: هر نوع تغییر حقوقی در وضع مالکیت کارگاه، از قبیل فروش یا انتقال به هر شکل، تغییر نوع تولید، ادغام در موسسه دیگر، ملی شدن کارگاه، فوت مالک و امثال اینها، در رابطه قراردادی کارگرانی که قراردادشان قطعیت یافته است موثر نمی‌باشد و کارفرمای جدید، قائم مقام تعهدات و حقوق کارفرمای سابق خواهد بود.

ماده ۱۳: در مواردی که کار از طریق پیمان انجام می‌یابد، پیمان دهنده مکلف است صرفاً با پیمانکاران مورد تأیید وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی قرارداد منعقد و در قرارداد پیمانکار را متعهد به اجرای این قانون و سایر مقررات مرتبط در مورد کارگران خود نماید. صلاحیت پیمانکاران از حیث رعایت این قوانین و مقررات تبعی آن طبق ضوابطی که با پیشنهاد شورای عالی کار به تصویب وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی می‌رسد، بررسی می‌شود.

تبصره ۱: مطالبات کارگر جزء دیون ممتازه بوده و کارفرمایان موظف می‌باشند بدھی پیمانکاران به کارگران را برابر رای مراجع حل اختلاف از محل مطالبات پیمانکار، و در صورت عدم تکافوی مطالبات از محل ضمانت حسن انجام کار، پرداخت نمایند.

تبصره ۲: چنانچه مقاطعه دهنده برخلاف ترتیب فوق به انعقاد قرارداد با مقاطعه کار بپردازد و یا قبل از پایان ۴۵ روز از تحويل وقت، تسویه حساب نماید، مکلف به پرداخت دیون مقاطعه کار در قبال کارگران خواهد بود.

۲-۲- تعلیق قرارداد کار

ماده ۱۴: چنانچه به واسطه امور مذکور در مواد آتی انجام تعهدات یکی از طرفین موقتاً متوقف شود، قرارداد کار به حال تعلیق در می‌آید و پس از رفع آنها قرارداد کار با احتساب سابقه خدمت (از لحاظ بازنشستگی و افزایش مزد) به حالت اول بر می‌گردد.

تبصره ۱: مدت خدمت نظام وظیفه (ضرورت، احتیاط و ذخیره) و همچنین مدت شرکت داوطلبانه کارگران در جبهه، جزء سوابق خدمت و کار آنان محسوب می‌شود.

ماده ۱۵: در موردی که به واسطه قوه قهریه و یا بروز حوادث غیرقابل پیش بینی که وقوع آن از اراده طرفین خارج است، تمام یا قسمتی از کارگاه تعطیل شود و انجام تعهدات کارگر یا کارفرما بطور موقت غیرممکن گردد، قراردادهای کار با کارگران تمام یا آن قسمت از کارگران که تعطیل می‌شود به حال تعلیق در می‌آید تشخیص موارد فوق با وزارت کار و امور اجتماعی است.

ماده ۱۶: قرارداد کارگرانی که مطابق این قانون از مرخصی تحصیلی و یا دیگر مرخصی‌های بدون حقوق یا مزد استفاده می‌کنند، در طول مرخصی و به مدت دو سال به حال تعلیق در می‌آید.

تبصره ۱: مرخصی تحصیلی برای دو سال دیگر قابل تمدید است.

ماده ۱۷: قرارداد کارگری که توقيف می‌گردد و توقيف وی متنه به حکم محکومیت نمی‌شود در مدت توقيف به حال تعلیق در می‌آید و کارگر پس از رفع توقيف به کار خود باز می‌گردد.

تبصره: چنانچه توقيف کارگر منجر به مجازات سه ماه حبس یا بیشتر شود کارفرما می‌تواند قرارداد کارگر را با پرداخت حق سنت از این هر سال سابقه کار معادل یک ماه آخرین حقوق، فسخ نماید. در صورت مجازات کمتر از میزان فوق یا سایر مجازات‌ها، کارگر بدون دریافت حق السعی به کار سابق باز می‌گردد.

ماده ۱۸: چنانچه توقيف کارگر به سبب شکایت کارفرما باشد و این توقيف در مراجع حل اختلاف متنه به حکم محکومیت نگردد، مدت آن جزء سابقه خدمت کارگر محسوب می‌شود و کارفرما مکلف است علاوه بر جبران ضرر و زیان وارد که مطابق حکم دادگاه به کارگر می‌پردازد، مزد و مزایای وی را نیز پرداخت نماید.

تبصره ۱: کارفرما مکلف است تا زمانی که تکلیف کارگر از طرف مراجع مذکور مشخص نشده باشد، برای رفع احتیاجات خانواده وی، حداقل پنجاه درصد از حقوق ماهیانه او را به طور علی‌الحساب به خانواده‌اش پرداخت نماید.

ماده ۱۹: در دوران خدمت نظام وظیفه قرارداد کار به حالت تعليق در می‌آید، ولی کارگر باید حداکثر تا دو ماه پس از پایان خدمت به کار سابق خود برگرد و چنانچه شغل وی حذف شده باشد در شغلی مشابه آن به کار مشغول می‌شود.

ماده ۲۰: در هر یک از موارد مذکور در مواد ۱۵، ۱۶، ۱۷، ۱۹ چنانچه کارفرما پس از رفع حالت تعليق از پذیرفتن کارگر خودداری کند، این عمل در حکم اخراج غیرقانونی محسوب می‌شود و کارگر حق دارد ظرف مدت ۳۰ روز به هیات تشخیص مراجعه نماید (در صورتی که کارگر عذر موجه نداشته باشد) و هرگاه کارفرما نتواند ثابت کند که پذیرفتن کارگر مستند به دلایل موجه بوده است، به تشخیص هیات مذبور مکلف به بازگرداندن کارگر به کار و پرداخت حقوق یا مزد وی از تاریخ مراجعه به کارگاه می‌باشد و اگر بتواند آنرا اثبات کند به ازاء هرسال سابقه کار ۴۵ روز آخرین مزد به وی پرداخت نماید.

تبصره ۱: چنانچه کارگر بدون عذر موجه حداکثر ۳۰ روز پس از رفع حالت تعليق، آمادگی خود را برای انجام کار به کارفرما اعلام نکند و یا پس از مراجعه و استنکاف کارفرما، به هیات تشخیص مراجعه ننماید، مستعفی شناخته می‌شود که در این صورت کارگر مسئول اخذ حق سنت از ازاء هرسال یکماه آخرین حقوق خواهد بود.

۲-۳- خاتمه قرارداد کار

ماده ۲۱: قرارداد کار به یکی از طرق زیر خاتمه می‌یابد: الف - فوت کارگر ب - بازنشستگی کارگر ج - از کارافتادگی کلی کارگر د- انقضاء مدت در قراردادهای کار با مدت موقت و عدم تجدید صریح یا ضمنی آن ز- توافق بین کارگر و کارفرما ح- کاهش تولید و تغییرات ساختاری که در اثر الزام قوانین و مقررات یا شرایط اقتصادی، اجتماعی و سیاسی و یا لزوم تغییرات گسترده در فناوری منجر به تعطیلی تمام و یا بخشی از کار شود ط- فسخ قرارداد با تصمیم کمیته انصباطی کارگاه ه- پایان کار در قراردادهایی که مربوط به کار معین است و استعفای کارگر

تبصره ۱: کارگری که استعفا می‌کند موظف است یکماه به کار خود ادامه داده و بدلو استعفای خود را کتبایه کارفرما اطلاع دهد و در صورتیکه حداقل ظرف مدت ۱۵ روز انصراف خود را کتبایه کارفرما اعلام نماید استعفای وی متغیر تلقی می‌شود و کارگر موظف است رونوشت استعفا و انصراف از آن را به شورای اسلامی کارگاه و یا انجمن صنفی و یا نماینده کارگران تحويل دهد.

تبصره ۲: موارد مذکور در بند «ز» در کارگاه‌های بیش از پنجاه نفر کارگر باید به تأیید اکثریت هیئتی مرکب از استاندار یا معاون وی، مدیر کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی، مدیر کل دستگاه صادر کننده مجوز کارگاه، نماینده صندوق بیمه‌ای ذی‌ربط، رئیس کل دادگستری، نماینده تشکل کارگری حائز اکثریت استان، نماینده تشکل کارفرمایی استان، نماینده کارگران کارگاه و کارفرما یا نماینده تام اختیار وی برسرد. چنانچه به تشخیص هیئت مذکور تمام یا بخشی از کار تعطیل شود به همان نسبت مشمول مقررات بیمه بیکاری می‌شود.

ماده ۲۲: در پایان کار، کلیه مطالباتی که ناشی از قرارداد کار و مربوط به دوره اشتغال کارگر در موارد فوق است، به کارگر و در صورت فوت او به وارث قانونی وی پرداخت خواهد شد.

تبصره ۱: تا تعیین تکلیف وراث قانونی و انجام مراحل اداری و برقراری مستمری صندوق بیمه‌ای ذی‌ربط موظف است نسبت به پرداخت حقوق متوفی به میزان آخرین حقوق دریافتی، به طور علی‌الحساب و به مدت سه ماه به عائله تحت تکلف وی اقدام نماید.

ماده ۲۳: در صورت خاتمه قرارداد کار به علت توافق بین کارگر و کارفرما و یا فسخ قرارداد با تصمیم کمیته انصباطی کارگاه باید بر اساس آخرین مزد کارگر به نسبت کارکرد به ازای هرسال سابقه کار حق سنتات به میزان سی روز مزد به کارگر پرداخت نماید.

ماده ۲۴: در صورت خاتمه قرارداد کار، کار معین یا مدت موقت، کارفرما مکلف است به نسبت مدت کارکرد برای هر سال سابقه، اعم از متوالی یا متناوب بر اساس آخرین حقوق مبلغی معادل یکماه مزد به عنوان مزایای پایان کار به کارگر پرداخت نماید.

ماده ۲۴ مکرر: کارفرمایان موظفند حق سنتات کارگران دارای قرارداد موقت یا غیر موقت (دائم) را به حساب‌های سپرده بلند مدت که نزد بانک‌ها یا مؤسسات مالی و اعتباری مورد تایید شورای عالی کار به نام کارگر افتتاح می‌شود واریز کنند کارفرما می‌تواند حق سنتات را به صورت ماهانه، فصلی یا سالانه در پایان کار واریز نماید. کارگر جز در موارد پیش بینی شده در آینین نامه اجرایی این ماده صرفاً در زمان بازنشستگی یا از کارافتادگی کلی مجاز به برداشت از این حساب خواهد بود. آینین نامه اجرایی ماده با پیشنهاد شورای عالی کار به تصویب وزیر تعیون، کار و رفاه اجتماعی خواهد رسید.

ماده ۲۵: هرگاه قرارداد کار برای مدت موقت و یا برای انجام کار معین، منعقد شده باشد هیچ‌یک از طرفین به تنهائی حق فسخ آن را ندارد، مگر در موارد موضوع بند و ماده (۲۷) این قانون.

ماده ۲۶: هر نوع تغییر عمدۀ در شرایط کار که بر خلاف قرارداد کار و یا عرف معمول کارگاه و یا محل کار باشد در صورت عدم توافق طرفین پس از اعلام موافقت کتبی اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی محل قابل اجرا است. در صورت بروز اختلاف رای هیات حل اختلافات قطعی و لازم‌الاجرا است.

تبصره - مصاديق تغیير عمدۀ و سایر موارد مرتبط با اين ماده به موجب آيین نامه اي خواهد بود که توسط شوراي عالي کار تدوين و به تصويب وزير تعاظون، کار و رفاه اجتماعي خواهد رسيد.

ماده ۲۷: تخلفات کارگران در کميته انضباطی کارگاه مطرح و در مورد آن تصميم گيري خواهد شد. در صورتى که کارگاه فاقد کميته انضباطی باشد موضوع مستقیماً در مراجع حل اختلاف مطرح و رسیدگی خواهد شد.

تبصره: مقررات مربوط به موارد قصور، تدوين و تصويب آيین نامه انضباطی و چگونگی تشکيل، ترکيب و رسیدگی کميته انضباطی کارگاه ها با پيشنهاد شوراي عالي کار به تصويب وزير تعاظون، کار و رفاه اجتماعي خواهد رسيد.

ماده ۲۸: اعضای هيات مدیره انجمن صنفي کارگران و کانون های مربوط به نمایندگان قانوني کارگران و اعضای شوراي اسلامي کار و همچنین داوطلبان واجد شرایط انجمن های صنفي کارگران و نمایندگي کارگران و شوراهای اسلامي کار در مراحل انتخاب قبل از اعلام نظر قطعی هيات تشخيص (موضوع ماده (۲۲) قانون تشکيل شوراهای اسلامي کار - مصوب ۱۳۶۳) و راي قطعی مراجع حل اختلاف، به اعتبار قرارداد کار کماکان به فعالیت خود در همان واحد ادامه داده و مانند سایر کارگران مشغول به کار و انجام وظایف و امور محوله خواهند بود.

تبصره: هيات تشخيص و هيات حل اختلاف پس از دریافت شکایت در مورد اختلاف بین نماینده یا نمایندگان قانوني کارگران و کارفرما، فوراً و خارج از نوبت به موضوع رسیدگی و نظر نهايی خود را اعلام خواهند داشت. در هر صورت هيات حل اختلاف موظف است ظرف يك ماه از تاريخ دریافت شکایت به موضوع رسیدگي نماید.

۴-۴- جبران خسارت از هر قبيل و پرداخت مزاياي پایان کار

ماده ۲۹: در صورتیکه بنا به تشخيص مرجع حل اختلاف کارفرما، موجب تعليق قرارداد از ناحيه کارگر شناخته شود کارگر استحقاق دریافت حق السعي ایام تعليق را خواهد داشت و کارفرما مکلف است کارگر تعليقی از کار را به کار سابق وی باز گرداند.

ماده ۳۰: چنانچه کارگاه بر اثر قوه قهریه (زلزله، سیل و امثال اینها) و یا حوادث غیرقابل پیش بینی (جنگ و نظایر آن) تعطیل گردد و کارگران آن بیکار شوند پس از فعالیت مجدد کارگاه، کارفرما مکلف است کارگران بیکار شده را در همان واحد بازسازی شده و مشاغلی که در آن بوجود می آید به کار اصلی بگمارد.

تبصره ۱: دولت مکلف است با توجه به اصل بیست و نهم قانون اساسی و با استفاده از درآمدهای عمومی و درآمدهای حاصل از مشارکت مردم و نیز از طریق ایجاد صندوق بیمه بیکاری نسبت به تأمین معاش کارگران بیکار شده کارگاههای موضوع ماده ۴ این قانون و با توجه به بند ۲ اصل چهل و سوم قانون اساسی امکانات لازم را برای اشتغال مجدد آنان فراهم نماید.